

Tradiční čínská medicína (TCM)

Tradiční čínská medicína je účinný léčebný systém, její vznik je datován do třetího tisíciletí před Kristem. S jejími začátky jsou spojena jména čínských císařů Fu-si (údajné první užití akupunktury, základy I-t'ingu, Knihy proměn), císař Šen-nung (údajný autor nejstaršího čínského herbáře), slavný Chuang-ti („Žlutý císař“, pěstování životní síly, zdravotní cvičení, z jeho období pochází základní dílo TCM Vnitřní kniha Žlutého císaře). Postupem času a s novými poznatky byla tradiční čínská

medicína zdokonalována tak, aby se stala jedním z nejpropracovanějších zdravotních systémů.

Základními principy jsou:

celostní přístup – pohled na lidské tělo jako vzájemně propojenou a vzájemně se ovlivňující soustavu orgánů

propojení s přírodou – člověk je zasazen do konkrétních podmínek, podnebného pásu, klimatu, ovlivněn ročními cykly, to vše má vliv na jednotlivé orgány i na celý organizmus

kauzální léčba – není léčen pouze příznak, projev nemoci, je hledána skutečná příčina onemocnění

diagnostika - využívá velmi jemné vyšetřovací metody, schopné objevit řadu nemocí v samém počátku, využívá velmi dokonalou pulsovou diagnostiku doplněnou vyšetřením tváře, jazyka, očí, kůže, nehtů, apod.

Obory tradiční čínské medicíny:

- **akupunktura**
- **fytoterapie**
- **moxibuce** - nahřívání akupunkturálních bodů

- **baňkování** - užívání podtlakových skleněných baněk
- **masáže**
- **akupresura** - tlaková masáž akupunkturních bodů

Novější metody:

- **magnetopunktura** - stimulace akupunkturních bodů pomocí speciálních magnetů
- **elektropunktura** - povrchová stimulace bodů slabým proudem
- **elektroakupunktura** - stimulace akupunkturní jehly slabým proudem

Zdravotní cvičení:

- **Čchi - kung**
- **Tai - chi**

Člověk je chápán jako mikrokosmos. Stejně jako v celém okolním světě je v lidském těle přítomno pět prvků (dřevo, oheň, země, kov, voda), a to v podobě orgánů cang (játra, srdce, slezina-slinivka, plíce, ledviny), v nich pak obíhá čchi (životní energie) po svých (akupunkturních) drahách, meridiánech.

Pokud dojde k onemocnění, působením na příslušné meridiány se TCM snaží ovlivnit činnost orgánů a nalézt ztracenou harmonii, ztracené zdraví.

Tradiční čínská medicína v dnešním pojetí, na rozdíl od té naší, západní, neodděluje jednotlivé části těla od sebe. Vychází ze stavu celého těla a duše.

TCM v Číně: teorie a praxe

Mezi západními lékaři existují tzv. „schematismy“ k akupunktuře, podle kterých jsou definovány jednotlivé terapie k dané chorobě, ale v Číně úspěšná TCM závisí a působí pouze na správné a odborně posouzené diagnóze, která se sestává z několika dílčích diagnostických metod (odebírání pulsu, vyšetření jazyka, vyšetření kůže a další indikátory, včetně osobní anamnézy).

Příklad: Migréna.

V TCM existuje cca 7 důvodů pro vznik migrény, tj. pacienti, kteří mají stejné potíže nemohou být léčeni všichni stejnou metodou.

TCM používá několik léčebných metod a dobrý TCM lékař je schopný určit ten správný „mix“, který bude úspěšně působit při léčení dané nemoci. V tom smyslu je TCM par excellence komplexně celistvá medicína.

Obsahuje znalosti léčení dietetiky, které jsou nejdůležitější v první fázi vzniku nemoci. Lékař se snaží pomocí potravin, koření a přísad, které mají určité vlastnosti – podle

TCM studené a teplé- a podle toho se snaží ovlivnit průběh nemoci. Dál existuje velmi široké spektrum bylinných léků, které se používají v TCM farmakologii.

V každé TCM klinice existují obrovské bylinné lékárny, které obsahují cca 6000 esencí ze kterých je farmakolog schopen vyrobit příslušný lék na místě podle receptu, který pacient dostane od lékaře.

Teprve potom, podle průběhu nemoci se rozhoduje, zda lékař použije pro léčbu akupunkturu či mix dalších léčebných metod.

Postup TCM lékaře lze shrnout takto:

1. správná a důkladně provedená diagnóza
2. posouzení stravovacích návyků
3. určení terapie: fototerapie / akupunktura a další speciální metody / tuina / Taji chung a Gigong /, včetně úpravy životosprávy.

Jaká metoda je správná, určuje vždy lékař, podle všech dostupných a zjištěných informací.

Vedle akupunktury (akupresury) existují v ČLR „tuina“ masážní kliniky, kde se využívají speciální masážní postupy, kterými lze pozitivně ovlivnit průběh jednotlivých chorob a procesy v meridiánech vnitřních orgánů.

Aby se obnovilo volné proudění životní energie „Qi“, existují další metody, které jsou stovky let staré a patří mezi ně Taji chuan a Gigong.

Nové projekty studia kladou důraz na ucelený pohled TCM, proto nesmíme zapomenout, že v TCM ne vždy jen jedna metoda přinese úspěšný léčebný efekt, nýbrž záleží na správné kombinaci TCM metod.

Z toho vyplývá, že mezi TCM a západní medicínou není rozpor, nýbrž se vzájemně doplňují k celkovému prospěchu pacienta.

Čínské lékařské kliniky mohou být příkladem pozitivní spolupráce západní medicíny a TCM pro celou Evropu a potažmo pro celý svět. Tento model se již uplatňuje např. v Kanadě a Spojených státech.

Pacienti v ČLR mají možnost se na začátku léčby rozhodnout, jakou medicínou chtějí být léčeni. Většinou si vyberou kombinaci západní a tradiční medicíny.

Pochopitelně je zde možno využít tomografii, či jiné zobrazovací metody, nebo další moderní metody a následně v rehabilitační fázi

využít metodu TCM, která je k pacientům šetrnější.

Tento přístup bychom chtěli prosadit v Evropě. Podle provedené ankety je 80% lidí pozitivně naladěno ohledně metod TCM.

Je to velmi šetrná metoda léčení a jen velmi zřídka se vyskytují nežádoucí účinky. Rozhodující faktor je kvalita ošetřujícího lékaře.

V Číně studium medicíny zahrnuje současně jak západní tak TCM medicínu. Od začátku studia se studenti učí používat a kombinovat oba obory a metody

dohromady: TCM lékař v Číně vždy musí absolvovat západní studium medicíny, aby dostal aprobaci.

Proto studium medicíny trvá nejméně 8 let, potom získají titul „ Master of Medicine“ a mohou samostatně pracovat v nemocnici jako asistenti lékaře pod dohledem. Teprve po dalších čtyřech letech studia získává titul Doctor of medicine.

